

Taina Vallander

1.4.2022

Sisäministeriö
kirjaamo.sm@govsec.fi
maahanmuuttoosasto.sm@govsec.fi

Lausuntopyyntöne 18.2.2022, VN/31772/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

- STTK on aiemmin pitänyt perusteltuna ja tarpeellisena pitkäaikaisviisumin (D-viisumi) kohderyhmän laajentamista esimerkiksi opiskelijoihin ja tutkijoihin.
- Kohderyhmän laajentamisen ajoitus on kuitenkin poikkeuksellinen, sillä pitkäaikaiseen viisumin käyttöönottoon liittyvät lakimuutokset tulevat voimaan vasta 1.6.2022, eikä lain toimivuudesta tai muutostarpeista voi siten olla vielä käytännön kokemusta tai tietoa vaikutuksista. Lisäksi D-viisumin kohderyhmä on aiemmassa lainvalmistelussa rajattu suppeammaksi tuolloin perustelluiksi katsotuista syistä.
- Myös kohderyhmän laajentaminen sertifioituihin työnantajiin on ajoituksellisesti outo, koska vaadittavat ulkomaalaislain muutokset ovat edelleen valmistelussa.

STTK kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain muutoksista, joilla laajennettaisiin pitkäaikaisen viisumin kohderyhmää opiskelijoihin, tutkijoihin, sertifioitujen työnantajien työntekijöihin, yritysten johtotehtävissä oleviin sekä näiden perheenjäseniin ja eräisiin muihin erityisryhmiin.

STTK pitää ehdotettuja muutoksia osin perusteltuina ja tarpeellisina sekä hallitusohjelman ja hallituksen linjaamien tavoitteiden mukaisina. Koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton lisääminen ja lupaprosessien sujuvoittaminen sekä nopeuttaminen on osa STTK:n tavoitteita.

STTK huomauttaa kuitenkin, että itse D-viisumin käyttöönottoon liittyvät lakimuutokset tulevat voimaan Suomessa vasta 1.6.2022 ja esimerkiksi sertifioitujen työnantajien osalta vaadittavat ulkomaalaislain muutokset ovat edelleen valmistelussa ja siten keskeneräiset. Tätä taustaa vasten kohderyhmän laajentamisen ajoitus ei tunnu perustellulta. Aiemmin tehtyjen muutosten vaikutusten arvioinnin tulisi olla lähtökohtaisesti jatkomuutosten käynnistämisen perusteena.

Taina Vallander

Lausunto

19/2022/L 2(2)

1.4.2022

D-viisumin kohderyhmän laajentamisen lisäksi valmistelussa on myös niin sanottu työperäisen maahanmuuton pikakaista, jossa on tavoitteena keskimäärin kahden viikon mittainen käsittelyaika. D-viisumin kohderyhmän laajentaminen nopeuttaisi käsittelyä tästä vain hieman.

STTK esittää huolensa useiden päällekkäisten ja lomittaisten osittaisuudistusten tosiasiallisista vaikutuksista työ- ja opiskelu-perusteisesti maahan tulevien lupaprosessiin sekä prosessia valvovaan viranomaistoimintaan. Moninaisten lupatyyppeiden sijaan olisi tärkeää panostaa lupaprosesseissa yhdenvertaiseen ja nopeaan menettelyyn, ripeään käsittelyyn sekä prosessin digitalisointiin ja viranomaisten tiedonvaihtoon. Ulkomaalaislain pisteittäisten osittaisuudistusten sijaan olisi järkevää tarkastella koko kokonaisuutta ja muutosten vaikutuksia kattavilla vaikutusarvioinneilla.

Erilaiset mahdolliset lupatyypit ja niiden päällekkäinen laajentaminen sekä eriaikainen käyttöönotto tekevät hakuprosessista haastavan ja monimutkaisemman käsittelijöille, mutta myös työnantajalle sekä työntekijälle tai opiskelijalle ja oppilaitokselle. Pistemäiset ja päällekkäiset muutokset voivat myös pahimmillaan lisätä työmäärää edustustoissa sekä valvontaviranomaisissa. Muutoksessa onkin välttämätöntä panostaa aktiivisesti hakijoiden ohjeistukseen sekä eri lupatyyppeiden hakuedellytysten kuvaamiseen sekä viisumiprosessin riittävään henkilöresurssointiin ja henkilöstön koulutukseen.

STTK ry

Lisätietoja

Taina Vallander, johtaja
taina.vallander@sttk.fi